

ПЕЧАТЪТ – ИНСТРУМЕНТ ЗА РАЗВИТИЕТО НА СВОБОДНОТО БЪЛГАРСКО ОБЩЕСТВО

1. Поява и динамика на либерално- демократичния печат в България

Партийно-политическият печат в България възниква след Освобождението от турска власт. До 1878 г. българите нямат право да създават европейски тип партии в границите на Османската империя – със специфични идеологии, организационна структура, ръководни тела и собствени печатни трибуни. Съществуващите дотогава вестници имат за цел предимно културната и политическата просвета на народа. Така че той да бъде подготвен да реализира идеалите на Възраждането: създаването на светско училище, извоюването на независима българска църква и отхвърлянето на омразната султанска власт.

Ситуацията се променя коренно след 1878 г. В България започва формирането на основните политически партии на вече свободното българско общество. Те поемат главната историческа отговорност да разработят водещите политически програми за изграждането на Третата българска държава като представител на модерния европейски свят. В тази ситуация партиите се нуждаят вече от качествено

нов тип вестници. Те трябва да бъдат официална партийно-политическа и идеологическа трибуна, която може да се превърне във фактор за мобилизиране на обществената енергия, за да стане възможна реализацията на гражданите държавноотворни доктрини в реалния живот. По този начин започва нова епоха в историята на българската журналистика и публицистика – епоха, свързана с възхода на партийно-политическите вестници.

На 30 май 1879 г. излиза от печат първият брой на вестник „Витоша“. Той е обявен за печатна трибуна на създаващата се по това време Консервативна партия. По неговите страници най-често пишат Григор Начович, д-р Константин Стоилов, Димитър Греков и други лидери на консервативно настроените обществени среди. В статиите си те разработват подробно консервативната политическа идеология, която извежда на предни позиции в обществения живот искането за промяна на демократичната Търновска конституция, приета от Учредителното народно събрание на 16 април 1879 г. Те се изразяват в: създаването на втора камара – Сенат; въвеждането на избирателен ценз – образователен и имуществен; разширяването на реалните права, с които да разполага държавният глава – князът и др. В същото време консервативният печатен орган поставя на разглеждане и най-важните задачи, свързани с полагане основите на новата българска държавност: създаването на добре работеща администрация; развитието на икономиката и образованието на младежта